

I den sydengelske by Frome har en gruppe borgere overtaget byrådet og er i gang med at skabe en "One planet Town" – en by der er bæredygtig socialt, økologisk, økonomisk og mentalt

Her med en Delebutik – SHARE a library of Things

”Hvorfor den øgede interesse for økosamfund?”

Et eksempel: Frome fra Sydengland

- **‘En by der er blød som en krop’**
med cykelstier, medborgerhuse, fællesspisning, fælles byhaver, byttemarkeder, grønne jobs til de lokale
- **Og en ‘One Planet Town’**
baseret på borgernes aktive involvering, et bystyre der lytter til borgerne og sammen med borgerne skaber en grøn by

Oplægsholder

Niels Aagaard,

Landsforeningen for Økosamfund og Det Fælles Bedste

Her er en flok mennesker, som har taget sagen i egen hånd. De etablerede Svanholm. Et bud på en ny livsstil og en ny form for økonomi. De skabte et sted at bo, et landbrug, en række virksomheder, et omsorgssystem og en livsstil som var kendetegnet ved fællesskab og bæredygtighed.

De tænkte ud af boksen

Der er i dag 100 økosamfund i DK og 36 nye på vej. Der er ca.1500 bofællesskaber.

FREMTIDENS BÆREDYGTIGE lokalsamfund og byer

Flere og flere vil bo i økosamfund bl.a. fordi:

- *Mange vil gerne leve med mere fællesskab*
- *bo tættere på naturen*
- *gerne have at deres børn vokser op i lokalsamfund, hvor der er fred og ro, natur, dyr, fællesskab og venlighed*
- *Mange vil gerne ud af 'hamsterhjulet' – have mere tid og slippe for bilkøerne, leve enklere og gældfrit*
- *Mange vil gerne skabe deres egne jobs, lokalt*
- *gerne have sundere fødevarer og boliger – og leve mere bæredygtigt*
- **Økosamfund er borgerdrevne lokalsamfund – man vil gerne skabe sit eget liv med de nævnte kvaliteter**

Økosamfund er borgerdrevne laboratorier for en bæredygtig fremtid

Andelssamfundet i Hjortshøj som eksempel
– med starten på en bæredygtig lokal økonomi. Opstartet 1992

DET ØKOLOGISKE

Bæredygtige boliger for 300
Lokal energi – sol og biomasse
Biodynamisk landbrug
Dyr – køer, geder, grise
Væksthus
Grøntsagsordning
Æbleplantage
Bistader
Mobilt hønsehus
Skov

Øko Bageri
Øko Dagligvarebutik
Ismejeri og Pizzaria
Cafe
Kontorer og undervisning
Cykelværksted
Møbelupcykling
Multiværksted til træ/jern
Up-cykling af tøj

DET ØKONOMISKE

Bed & Breakfast
Rundvisning
Handicap projekt
140 frivillige
Dele-elbiler og el-cykler
Genbrugsbutik

DET SOCIALE

5 Fælleshuse
Fællesspisning
Fester, kultur, musik
Fælles værdigrundlag
Sociale fællesskaber

Økosamfundenes kan noget forskelligt – et par eksempler

- Hertha Levefællesskab – en rollemodel for **social inklusion**
- Svanholm – en ny form for **velfærdssystem**
- Toustrup Mark – **sociale fællesskaber**
- Hallingelille – inklusion af traumatiserede **flygtninge**
- Den Selvforsynende Landsby – **selvforsyning og en grøn livsstil uden askese**

Danskerne bruger '4 jordkloder'

I økosamfund lever vi med en grøn enkel livsstil og fællesskaber

- *Få flyrejser*
- *Mindre, økologisk byggede huse*
- *Genbrug og reparation - up-cykling af fx møbler*
- *Vegetarisk og vegansk mad*
- *Cykler på arbejde*
- *Tøjmoden skifter ikke længere 8-10 gange årligt*
- *Varer har høj kvalitet og lang holdbarhed*

Vi deles om tingene:

- *Fællesspisning i 5 fælleshuse*
- *Kulturfællesskaber og festivals*
- *Delebiler & Værktøjshuse*
- *Frysere, vaskemaskiner m.m.*
- *Dele-elbiler og -cykler*
- *Vi skaber mange af vore jobs selv – og i fællesskab*

PRINCIPPET ER AT LEVE SÅ VI KUN BRUGER RESSOURCER = ÉN JORDKLODE

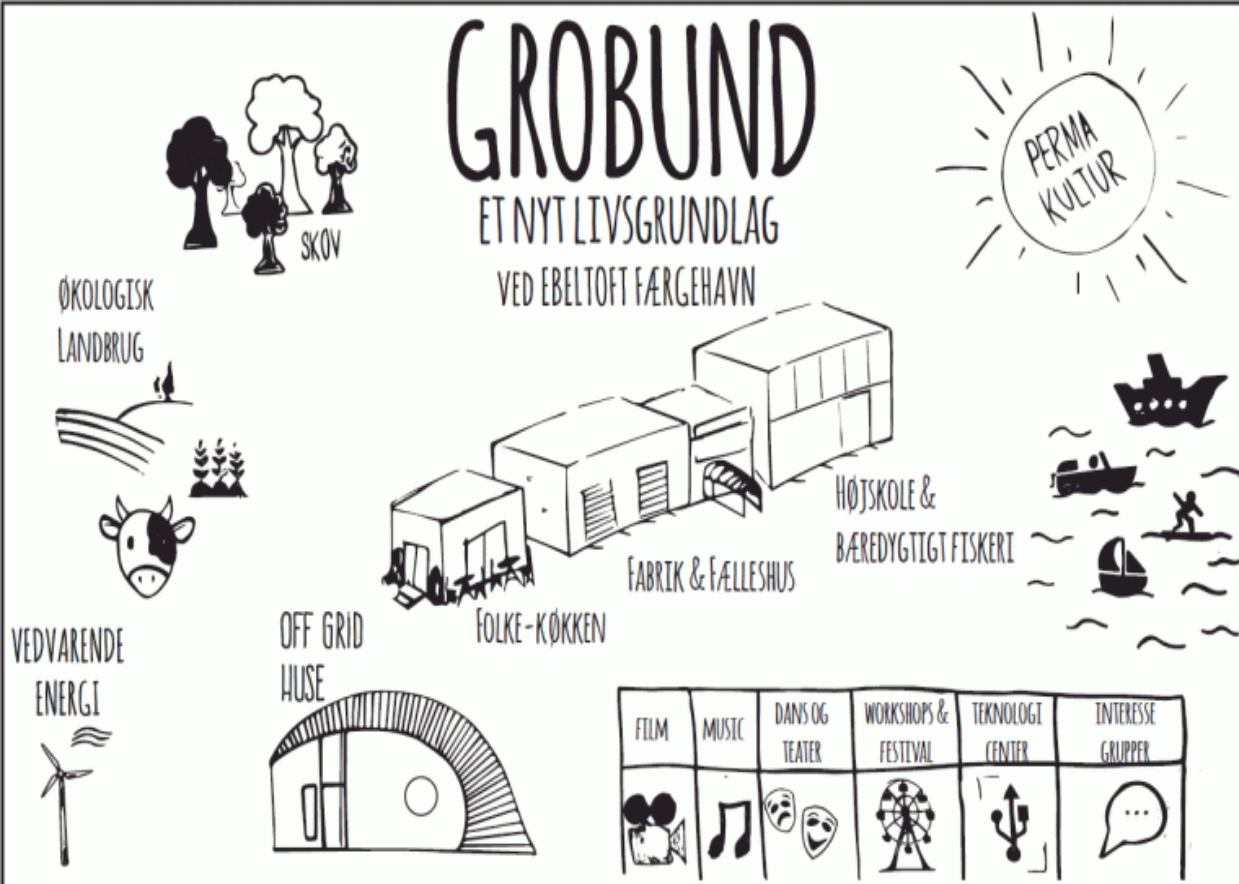

Alt bliver hen ad vejen 100% bæredygtigt - økologisk set i samlet livscyklus

De basale livsforhold:

- **Huse og boliger som er økologiske** – lokale materialer, ler, træ, sand, halm, strå – uden kemi, med sundt indeklima, brug af genbrugsmaterialer, ingen affald
- **Tøj produceret af uld, økologisk bomuld, hør, hamp, bambus** - suppleret af genbrug og omsyning (re-design og upcykling)
- **Møbler lavet af lokale naturmaterialer** eller som re-design og up-cykling
- **Energi baseret på lokal vedvarende energi** - sol, vind, jord, bølge, luft – lokale værker, ejet af fællesskaber/laug
- **Transport** – el-biler, elbils-deleordninger, fællestransport, decentrale arbejdspladser, offentlig transport, el-cykler
- **Fødevarer fra et samfundsnyttigt landbrug** baseret på permakultur, økologiske og biodynamiske metoder
- **De gamle håndværk tilbage i version 2.0** – kurve, kedler, reb, sko, hatte, redskaber, hegn, tæpper, krukker
- **Naturgenopretning og forøget biodiversitet som produktion**
- **100% cirkulær økonomi**

Grobund ved Ebeltoft:

Et lokalsamfund med fiskeri, landbrug, skovdrift, en større fabrik som rummer værksteder til alle basale livsfornødenheder, herunder huse. En off grid landsby som er gælds-og affaldsfri.

Grobund ved Ebeltoft – en model

- Opbygge et bæredygtigt lokalsamfund ved Ebeltoft, hvor man kan bo og drive egen virksomhed
- leve gældfrit, affaldsfrit og vælge at ernære sig ved egen lokal virksomhed
- Mest mulig selvforsyning
- skabe et grønt kraftcenter for iværksætter, mindre lokale virksomheder, innovation og kreativ udfoldelse
- Samarbejde med lokalområdet om en bæredygtige udvikling af Syddjurs Kommune
- Inspirere til fremtidens organisationsformer og bæredygtig livsstil
- Grobund rummer som udgangspunkt en bo-del, en produktions-del for kultur og erhverv samt en landbrugs-del, en fiskeri-del og en højskole

På det personlige og det sociale plan vil Grobund at skabe rammerne for et liv med høj livskvalitet med lav miljøbelastning

I filmen "Demain" vises eksempler på byhaver, som dyrkes og passes af lokale borgere i fællesskab. Kæmpeområder i Detroit, hvor der tidligere var bilindustri er blevet til grønne arealer. Her er det på toppen af eksisterende byhuses tage, dog ikke i Detroit

Økosamfund i byerne

Bæredygtige Byer

År 2030 bor 70% af alle danskere i byerne

Omstilling til bæredygtighed kræver derfor bæredygtige byer

1. Etablering af lokale, forpligtende fællesskaber i bykvarterer af passende størrelse
2. fællesspisning, fælles frivilligt arbejde, bytte- og gaveøkonomi, dele-transport, fælles kompostering osv.
3. Rigt og varieret kulturliv som samler, inklusion af flygtninge
4. Etablering af byhaver, urban farming, dyrehold, vandrensning, solvarme, små vindmøller, væksthuse og energilaug
5. Økologiske indkøbsforeninger, der laver direkte kontrakter med økologiske fødevarerproducenter omkring byerne a la Københavns Fødevarer Fællesskab
6. Udvikling af grønne butikker med mad, tøj, møbler osv.
7. Bæredygtige småerhverv og værksteder, + værksteder med ældre håndværk, up-cykling værksteder, bytteordninger
8. Boligrenovering som betyder et mindre energiforbrug og etablering af fælles boligrum

Se fx Rob Greenfield filmen "Sustainable Living in a Small Apartment"

Fællesskaber som fundament

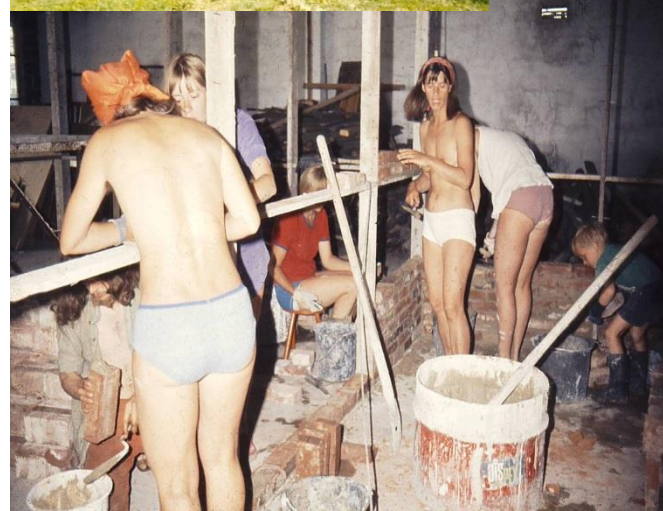
Gode fællesskaber giver:

- Hjertelighed, omsorg – samhørighed og trivsel, venskaber og relationer
- **styrke og indflydelse**
- samarbejde frem for konkurrence, hvor man skaber noget sammen og deler med andre

Andelsbevægelsen og Højskolebevægelsen var båret af fællesskaber. Det skabte eksistensgrundlag og uddannelse for de mange små i samfundet

Sociale fællesskaber bæres bedst af lyst og ægte engagement

- **God kommunikation, humor og en fin stemning er afgørende**
- **At have konkrete aktiviteter og projekter sammen er vigtigt**
- **Tid til fællesskabet og omsorg for hinanden**
- **Mangfoldighed, rummelighed og inklusion er afgørende**
- **At have fælles mål og visioner, som alle føler ejerskab til**
- **Reelt demokrati og involvering**

Økosamfund bæres af et bæredygtigt livssyn som fx siger

- ***Vi mennesker er en ydmyg del af naturen og dens kredsløb. Vi vil samarbejde med og ikke kæmpe mod naturen***
- ***Vi lever på én, fælles jord, som vi har lånt af vores børn. Vi bliver nødt til at leve så der er en fremtid for kommende generationer***
- ***Selvom vi er opdelt i stater, så udgør vi en fælles menneskehed, og vi kan vælge at hjælpe hinanden og leve i harmoni***
- ***Vi ønsker at respektere det enkelte menneske, dets mulighed for at leve i balance, med glæde og finde sin egen vej***

Fremtidens etik og værdier kunne være:

Mennesker der er:

rummelige - generøse – ydmyge – omsorgsfulde – humoristiske – imødekommende – anerkendende – lyttende – varme og kærlige – engagerede - ansvarlige - livsglade og respektfulde

- ***De 10 bud er borte som livsværdier***
- ***De 17 verdensmål kan måske indtræde i deres sted***

Klodens byer fortæller i deres tydelige sprog om nutidens menneskeliv - vores kultur og økonomiske system

Billedet ovenfor:

Hvor er der plads til mennesker, til børn, natur, dyr, mødesteder i denne by? – byen er indrettet efter pengene, med travlhed, effektivitet og magt som mål for byens liv

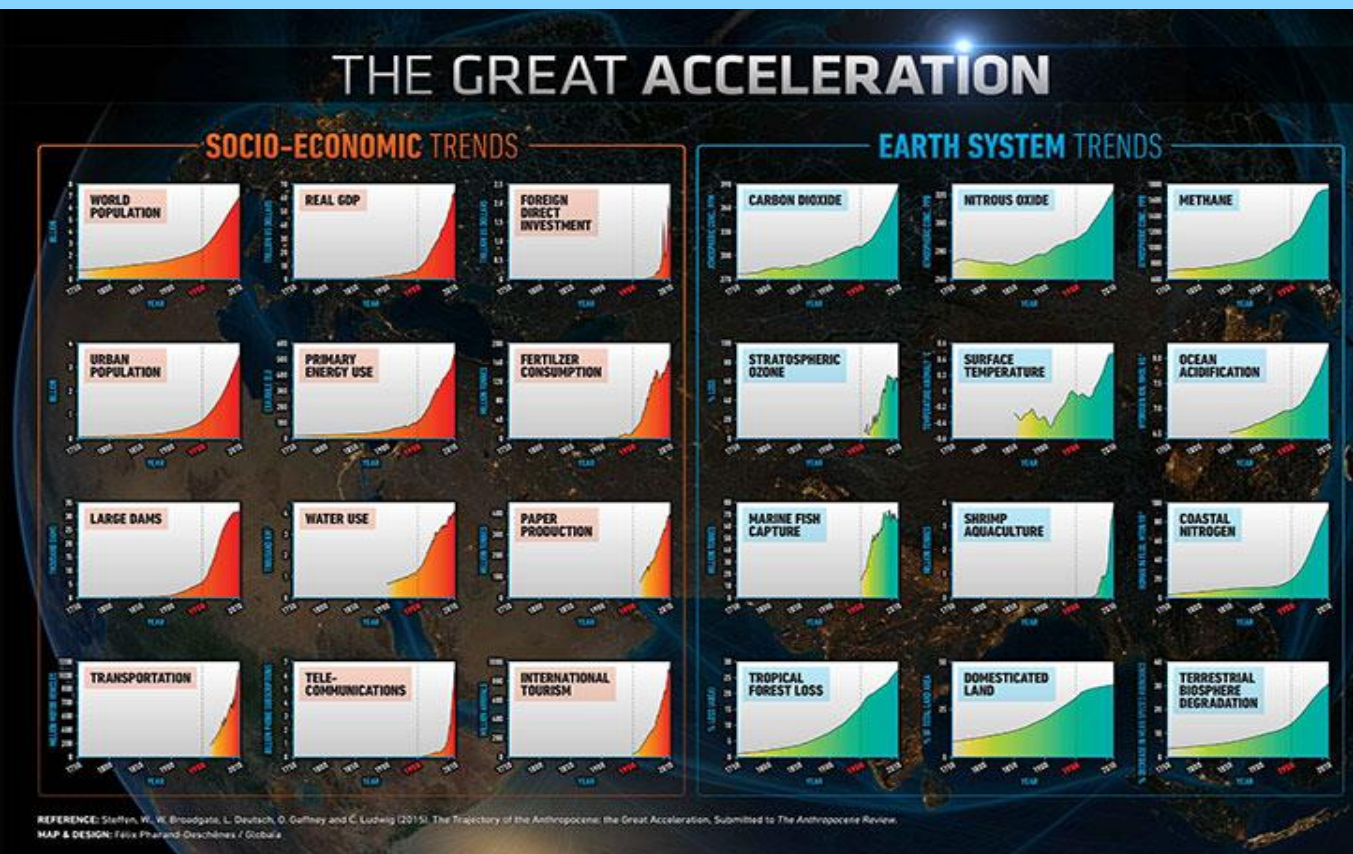
Et økonomisk system som

ikke tager udgangspunkt i menneskenes behov

- *Hvis vi fortsætter med en vækst på 2% årligt er der om 30 år ingen ressourcer tilbage på jorden*
- *En undersøgelse blandt 230.000 mennesker i 142 lande viser "90% af de voksne mennesker bruger deres vågne tid på at lave noget, de egentlig ikke vil lave, på steder de egentlig ikke vil være" (Barry Schwartz)*
- *Væksten er blevet eksponentiel: 25% af al verdens produktion siden år 0 er skabt i de 11 år fra 2000-2011*
- *De 147 største globale firmaer ejer 40% af verdens værdier og har en politisk indflydelse som er langt større. De rigeste 4% personer ejer ligeså meget som de fattigste 3½ mia. på jorden*
- *Kernen i vores økonomiske system er "vækst" – en evig jagt på overskud, som betyder at alt bliver stadig større, hurtigere, vokser til globale markeder med transport tværs over kloden*

Konsekvenser af væksten – Den store acceleration

Menneskenes socio-økonomiske systemer har eksponentiel vækst:

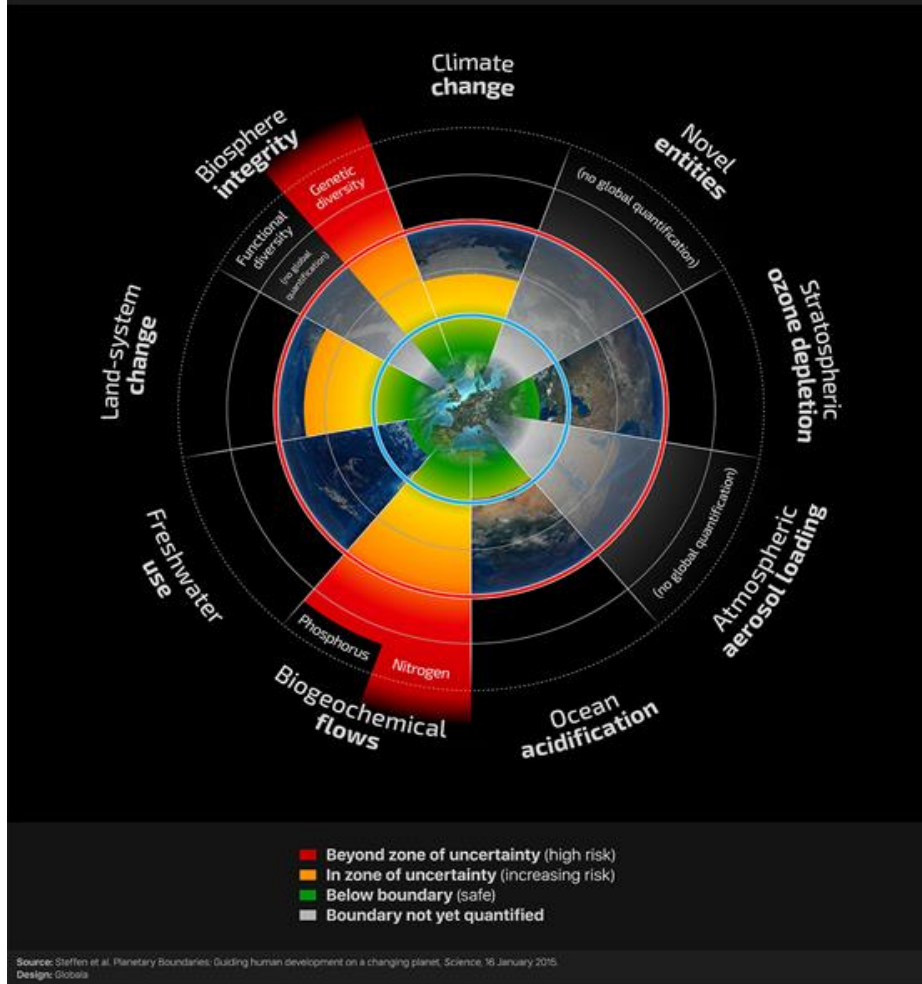
Verdens befolkning – Byernes befolkning – Verdens BNP – Fødevareforbrug - Transport – Energiforbrug – Vandforbrug – Gødningsforbrug – Papirproduktion – Turisme – alt er vokset eksponentielt.

Planetens øko-systemer viser eksponentiel vækst:

CO₂-udledning – Ozon – Tab af tropisk regnskov – Fiskeri – Udledning af kvælstof (Nitrogen) – Planetens overflade temperatur - Havenes forsyning & forurening – Tab af biodiversitet – Methan

Planetary Boundaries

A safe operating space for humanity

28 klimaforskere har studeret 50 års klimaforskning.
Resultatet er samlet i ovenstående figur, som viser at 4 af planetens 9 grænser er overskredet i 2016

Konsekvenserne af den store acceleration: Planetens grænser overskrides

De 9 planetære områder for al liv og deres grænser

Klima
Biodiversitet
Biokemisk flow af kvælstof og fosfor
Brug af land og jord
Friskvand
Havenes forsurening
Aerosoler i atmosfæren
Kemisk forurening af planeten
Ozon-laget

I 2016 er 4 grænser overskredet (**de røde**)

Kilde:
Stockholm Resilience Center

Klimaet er én af de overskredne planetære grænser

- *I 1987 siger FNs Brundtlandsrapport "Vores fælles fremtid": Stop for CO₂, - drivhusgasserne vil ødelægge kloden*
- *I 1992 siger 172 lande ved Rio topmødet: CO₂ må ikke overstige 350 ppm*
- *2014. FNs klimapanel siger verdenshavene vil stige 2 m ved 4 graders global opvarmning år 2100 – andre siger 6 m ved 6 graders stigning*
- *2016. FNs klimapanel siger CO₂ nu er på 409 ppm*
- *I dag stiger pmm eksponentielt – med væksten*
- *Derfor: Vi skal lagre CO₂ og andre drivhusgasser som fx metan fra bl.a. køer og permafrosten, der tør*

Kilde:

IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change, Synteserapport

Den globale opvarmning medfører voldsomme skybrud, orkaner, vildt vejr, massive oversvømmelser og havstigninger

Workshop ved Alternativets halvårsmøde 20.1.18